

A karaszkói freskós templom

2009 július 14. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Újra a régi gömöri tájakon járunk. A Rimaszombatból északra, Tiszolc felé vezet? úton Rimabányánál – a helység er?dtemplomát egy régebbi számunkban mutattuk be – teszünk néhány kilométeres kitér?t a parányi, mindössze 220 lelkes Karaszkóra. Kis község, nagy látványosság – mondhatjuk, megpillantván a faluszéli dombon álló, k?fallal kerített templomot. A 420 méter tengerszint feletti magasságban, erd?s-hegyes tájban lév?, az utóbbi években szépen restaurált épület mellett ácsolt, zsindelysisakos harangláb egészíti ki a szemet gyönyörködtet? látványt.
A ma evangélikus templom ebben a formában a XIII. és XIV. század fordulóján épült. Torony nélküli hajójához arányosan kisebb, ötször öt méteres, négyszöglet?, sarokpillér nélküli szentély kapcsolódik, kora gótikus diadalaívvel. Középkori az északi oldalon található sekrestye is. Az egyszer?, k?béllet? ablaksor és a csúcsíves déli bejárat a kor divatjának megfelel?, azonban a szentély zárófalának tengelyében nyíló ablak nem szokványos: a gótikus osztósudár egészen különleges rajzolatú, bizarr geometrikus formában kifaragott mérm?vé ágazik szét. Sehol másutt nem látható ehhez hasonló csillagos-keresztes ablakrács. Mellette, a küls? falon hatalmas falfestmény látható: a jó négy méter magas Szent Kristóf az úton lév?k, a vándorkeresked?k hagyományos oltalmazója.
A karaszkói templom legfontosabb látnivalói – amint a környez?, egykor gazdag gömöri bányavidéken sok helyütt – a freskók. A korábbiak a keresztboltozatos szentély képei. Hat-hat apostolfigura áll egymással szemközt az északi és a déli falon (két alakot tönkretett a déli ablak megnagyobbítása); a keleti oldalon Veronika kend?je látható Krisztus arcmásával, a boltozaton a mennyekben uralkodó Atyaisten alakja tekint le az égb?l, a festett nap és hold között. A diadalív fel?li boltcikkelyben Ábrahám pátriárka köpönyegében láthatók az üdvözültek lelkei kicsiny emberkék alakjában. Az evangélisták jelképei és a diadalív bélletének prófétamellképei vezetnek át a tágas hajóba, amelynek keleti falán Szent Mihály arkangyal páncélos lovagalakja mérlegeli a gonosz és igaz lelkeket, a magasban az Angyali üdvözlet magasztos jelenete uralkodik. A számunkra legizgalmasabb látvány azonban a tíz méter hosszú északi hajófalon megfestett Szent László-legenda. Az 1380-as évekb?l származó „képregény” a lovagkirály nagyváradi kivonulásával kezd?dik, és a gy?ztes párviadal utáni pihenésével végz?dik. A cserhalmi ütközet mozgalmas jelenetében megdöbbent?en realista arcképeket láthatunk a szent uralkodóról és a csúcsos süveg? kun harcosokról. Meglehet?sen drámaira sikerült a leányrabló lefejezésének ábrázolása is.
Karaszkó neve 1332-ben t?nik fel e formában. A Kacsics nemzetség ?si birtokán lév? falunak ekkor már állt Szent László titulusú plébániatemploma, papja egy márka jövedelem után fizetett tizedet. Két évvel kés?bb a község akkori földesura, a kalocsai érsek Szécsényi Tamás erdélyi vajdának adta át a települést cseréként. Minden bizonnyal az ? fia, Szécsényi Frank, Nagy Lajos, majd Zsigmond király udvari f?embere készíttette a falképeket itáliai iskolázottságú mesterrel. 1462-ben a Losonciaké Karaszkó, 1555-ben a török feldúlta a környéket, a falucska lakói ekkoriban tértek át a lutheránus hitre. A templomban kés?bb – a XVII. században – szép kazettás famennyezetet és karzatot ácsoltak-festettek; becses munka az 1668-ban készült f?oltár is. A falképek 1906-ban kerültek el? a mészrétegek alól, azóta több ízben restaurálták ?ket.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló